

Til Tunsberg bispedømmeråd

FRAMTIDIG PROSTISTRUKTUR I TUNSBERG

HØRINGSSVAR FRA SPIR I TØNSBERG DOMPROSTI

Prestene i Spir i Tønsberg Domprosti viser til utsendt høringsdokument om forslag til framtidig prostistruktur i Tunsberg Bispedømme. Dokumentet har vært drøftet på medlemsmøte i prostilaget 21.04.2026, og høringssvaret er ført i pennen av styret på bakgrunn av det som kom frem i drøftingen.

Vi takker for muligheten til å bidra med vurderinger og innspill til valg av bærekraftig og fremtidsrettet prostistruktur og kirkefaglig ledelse av kirken i Tunsberg Bispedømme.

I. Innledning betraktninger:

Innsteget til forslaget om å redusere antall prostier synes å være økonomi, og økonomi som primær-premiss. Dette oppleves i vår kirkelige kontekst, med all respekt for krevende økonomi, som en noe fattig saksinngang. Også når vurderingen av prosten som leder forut for en drøfting av forventninger og krav til rollen, ført og fremst blir definert som «en dyr stilling».

Det som primært trengs i vurderingen av endringer i prostistrukturen er først og fremst en mer langsiktig og helhetlig strategisk refleksjon om kirkelig ledelse, ikke som «dyr» men som nødvendig, hva er god og formålstjenlig organisering, hva er forholdet mellom geografi, folketall og ansattmengde, og hva er styrende i tjenesteordningene som legger av føringer som forplikter, og hvilken støtte trengs for at ledelse skal kunne realiseres på en måte som sikrer at lokalkirken kan være en levende og relevant kirke i nærmiljøet.

Et vesentlig element som i liten grad reflekteres i dokumentet er hvordan en tenker rekrutteringsstrategier til prostetjenesten. Med alle de føringer som høringen legger opp til skinner det igjennom en lederjobb som i tiltagende grad skal være mer for flere, med mindre ressurser. Det er bekymringsfullt. Vi kommer tilbake til dette.

Dessuten: Bispedømmerådet ikke er alene om å legge føringer for kirkelig inndeling, ledelse og økonomi, som høringens innledning kan gi inntrykk av. All den stund kommuneinndeling, fellesrådsstruktur og ledelsen gjennom kirkevergeleddet er utenfor

bispedømmerådets styring. Dette oppleves også for lite reflektert i dokumentet, inn i vurderingene av hva bærekraftige og hensiktsmessige ressurser innebærer for en sterk kirkefaglig ledelse i de ulike prosti-alternativene, som jo er det bispedømmerådet har herredømme over og skal bidra til overfor biskop og prostene.

Til sist oppleves antagelsene rundt hva en reduksjon av antall proster skulle innebære av innsparinger og hva denne innsparingen skulle tilføre lokalmenighetene av merressurser, for svake og lite sannsynlige. Ikke minst fordi reduksjon i ledelse og oppfølging raskt vil kunne komme tilbake i form av økte kostnader ved økt vikarbehov og økt slitasje i flere ledd.

II. Høringsspørsmål:

1. Gitt beskrivelsen av prosti og prost i høringsdokumentet, hvilke forventninger har dere til prosten?

Prosten skal være leder for prestene i prostiet og bidra til kirkefaglig ledelse av alle vigslede i prostiet, jfr tjenesteordningen for proster. I ledelsen ligger personalomsorg og arbeidsgiveransvar, og å bidra til at både de vigslede/fagansatte og menighetsrådene følger opp planer og strategier lokalt, og til samvirke mellom menighetene i prostiet om felles strategier, oppgaver og målgrupper. Ledelsen skjer i samvirke med kirkevergene innenfor prostiet, alt etter om prostiet omfatter ett eller flere fellesrådsområder/kommuner.

Årets Kirkemøte slo fast at prostens rolle som faglig leder for diakoni, undervisning og kirkemusikk skal styrkes. Altså har Kirkemøtet nylig tillagt prosterollen ytterligere ansvar. Dette er arbeid som tar tid. Prosten må sette seg inn i ulike arbeidsformer i flere fellesråd og ha tilstrekkelig oversikt over lokalt ansatte innen diakoni, undervisning og musikalsk arbeid. Dette vil bli ytterligere krevende ved større prostier, og virker vanskelig for prosten å løse selv i dagens ressurs-situasjon.

Alt dette forutsetter at prosten har lederverktøy i form av merkantile ressurser rundt seg til faktisk å lede og ikke bli bundet opp i administrasjon eller ren «vikarbyråvirksomhet». Med for lite ressurser blir prosten fort et reaktivt administrerende forvaltingsorgan eller supervikar, hvor tid til strategisk ledelse og proaktivt personalarbeid forsvinner.

Dagens organisering av prostier gir svært lite administrativ støtte til den enkelte prost. Ser man for seg en økning i dette ved eventuell sammenslåing av prostier? Det er ikke reflektert i høringsdokumentet. Og ROS-analysen tegner et for optimistisk bilde av hvor lite administrativ hjelp som er nødvendig for at dette skal la seg løse.

2. Ut fra gjennomgangen i høringsdokumentet, hva tenker dere er de viktigste hensynene å ta når en vurderer antall prostier og størrelsen til prostiene?

En kjerneoppgave ved prostens rolle er samledelse med lokal kirkelig ledelse. Prosten skal ha løpende samvirke med kirkeverge i det enkelte fellesråd. Sammen skal disse to lederne jobbe for å sikre et godt lokalkirkelig tilbud, samt lage gode strategier for arbeidet fremover. Da er det også relevant å stille spørsmål om hvor mange kirkeverger den enkelte prost har kapasitet til å ha en god dialog med. Større prostier tilsier flere kirkeverger pr prost, og dette er ikke gunstig for lokalkirken. På grunnplanet trenger vi handlekraftige ledere. Med sammenslåing av prostier vil det bli utfordrende for en prost å håndtere alle elementer av oppgaver som ligger i arbeidsbeskrivelsen for prosten, og vi peker her særlig på samledelse.

Litt løsere og oppsummerende sagt: Allerede nå virker det utfordrende for proster å håndtere alle elementer som ligger i stillingen. Hvilke oppgaver prosten skal utføre er et viktig premiss for forslaget om å redusere antall prostier. Det spørres i dokumentet om hvor mange proster vi trenger, men det vil jo kun være mulig å besvare ut fra en avklaring om prostens oppgaver og rolle. Vi savner noe grundigere om dette som kan gi forståelse for at sammenslåing er en god løsning utover å spare penger.

3. Hvordan vil dere vurdere de alternativene i høringsdokumentet som angår dere?

Domprostens står ut fra kirkeordningen i en særstilling til forskjell fra de andre prostene. Domprosten er biskopens faste vikar, og har dessuten også noe prestedtjeneste i Domkirken menighet. Tilrettelegningen og organiseringen av domprostens ulike ansvarsområder vil ha mye å si for kapasitet til å drive lokal ledelse dersom domprostiet skal bli enda større. Dersom domprosten plutselig må tre inn som vikar for biskop ved for eksempel uventet sykmelding vil kirkefaglig ledelse for et stort prosti plutselig forsvinne. Dette alene er en permanent risiko.

4. Er det alternativer som ikke er beskrevet, men som dere mener vil være bedre løsninger, og eventuelt hvorfor?

Det er et savn at det ikke i større grad er en felleskirkelig forankring i hvordan prosterollen og prostiinndelingene i praksis utvikles nå, men at dette i så stor grad preges av enkeltinitiativ i hvert enkelt bispedømme. I påvente av en videre sentralkirkelig prosess om prost og prosti, ikke minst på bakgrunn av revideringene av tjenesteordningen som nettopp er iverksatt, og utvikling av lokal, og regional samledelse, mener vi at prostiendringer i Tunsberg godt vente noe ennå.

5. Hva skal til for at eventuelle endringer i prostistrukturen skal bli vellykket og hva tenker dere om vedlagte risikovurderinger?

Vi mener høringen legger for mye vekt på at prostens tjeneste og person alene skal bidra til prostiets identitet og samhörighet. En prost vil fort kunne bli ensom i arbeidet med å være den ene som er ansvarlig for å holde et helt prosti sammen. Det er et stort ansvar! Med svak administrativ støtte kan prosten stå i fare for å bli en gallionsfigur som ikke har mulighet for å jobbe grundig med lokale strategier slik det er forventet.

Slik Delutredningen om hele kirkens prostistruktur fra 2022 beskriver, s 13-14, må det vektlegges at prostiene så langt som mulig oppleves som noenlunde homogene, funksjonelle og perseptuelle enheter og regioner. Det blir alltid en avveining mellom hvem av disse som veier tyngst, men de er sammen og hver for seg vesentlige for formålstjenligheten i at samhörighet og gode arbeidsfellesskap kan utvikles. Særlig når forholdet mellom geografi, folketall og/eller antall ansatte skal avveies mot hverandre som utslagsgivende for inndelingene.

At et prosti gjenspeiler en kommune der det forekommer, er et gode som bør vektlegges. At prostiene ikke bryter fylkesgrensene, bør også vektlegges. Også med tanke på beredskapsområder. Selv om ikke dette nødvendigvis skal være utslagsgivende vil det være ytterligere krevende for en prost å måtte ha tilstrekkelig kjennskap til - og kunnskap om - to fylkesberedskapsområder hvis også prostiet i seg selv består av flere enn tre kommuner. Det er også ulemper for prestene som har prostiet som tjenestedistrikt, at beredskapsområdene blir mye større, og også når det er folketette områder.

6. Har dere andre merknader eller kommentarer til høringsdokumentet?

Vi vil igjen peke på at det kan bli utfordrende å rekruttere søkere til prostestillinger som innbefatter så store områder å jobbe i som man kan risikere ved enkelte av forslagene.

Vi kan se at det allerede er få søkere til prostestillinger som man ville tro var attraktive. Det er en reell fare for at mange gode søkere vil vegre seg for å søke en prostestilling i et geografisk stort og folketett område med forventet høyt arbeidspress. Det er også en risiko for sykmeldinger på grunn av høyt arbeidspress. Ledere som blir sykmeldt på grunn av arbeidets art er ikke noe vi ønsker.

III. De 6 ulike muligheter for endring i dagens prostistruktur i høringsnotatet:

1. Spir i domprostiet som primærstandpunkt at det lite å tjene på å endre dagens prostistruktur, før det foretas en grundigere gjennomgang av prostenes rammeverk og ressurser for sin ledelse, samt erfaringsoppbygging av samledelse lokalt og regionalt. Det er dessuten vårt syn at prostene må styrkes administrativt før noe annet gjøres for å styrkes i å være strategiske og operative ledere slik tjenesteordningen for proster legger opp til.
2. Spir erkjenner samtidig at bispedømmerådet allerede har vedtatt at Eiker prosti skal deles. Domprostiet er ikke direkte berørt av dette vedtaket, men på bakgrunn av vår høring anbefaler vi som det minste av to onder at prostiet deles, slik at Sigdal & Øvre Eiker går til Kongsberg og Modum & Krødsherad går til Ringerike. At Eiker i sin helhet går til Ringerike, vil gjøre det prostiet for stort. Og Øvre Eiker og Sigdal kan naturlig inkorporeres i Kongsberg, mens Krødsherad og Modum orienteres seg tilsvarende naturlig mot Hønefoss som sentrum.

Til de andre forslagene har Spir i Domprostiet som sine sekundærstandpunkt:

3. Primært synes vi Larvik og Sandefjord kan bestå hver for seg, ikke minst ut fra det høringsdokumentet selv anfører på s.12, om fordelene med at en prost og en kirkeverge kan utvikle god samledelse innenfor en kommune. En sammenslåing

gjør et nytt prosti likere Drammen og Lier og kan gå bra, men da må prosten styrkes administrativt.

4. Vi erkjenner at Nord-Jarlsberg fremstår som et lite prosti. Sammenslåing av Domprostiet og Nord-Jarlsberg anser vi som helt uaktuelt. Det vil gjøre domprostiet uhåndterlig stort. Ved en deling vil Horten være tenkt til domprostiet. Det stiller vi oss også negative til med tanke på den merbelastningen det vil gi domprostens allerede pressede portefølje. Skulle det skje må domprosten tilføres betydelig mer administrativ ressurs for å kunne være en operativ og handlekraftig leder. Likeså for prosten i Drammen og Lier, om Holmestrand skulle gå dit. Med Horten i tillegg vil domprostiet bli et svært oppfliset prosti med lite naturlig samhörighet utover at domprosten har ansvar.
5. Sammenslåing av Ringerike og Hallingdal anser vi som uaktuelt da Hallingdal er en naturlig enhet og et tjenlig distriktsprosti tross lavt folketall. Der blir det dessuten en helt annen lederdynamikk for prosten ved at sokneprestene blir kirkevergenes motpart i alle de små kommunene. Ringerike blir mer enn stort nok ved delingen av Eiker, hvor Krødsherad og Modum blir lagt til
6. Sammenslåing av Eiker og Kongsberg anser vi også lite hensiktsmessig og fremtidsrettet. Det blir for uhåndterlig og gir lite samhörighet

Hilsen prestene i prostilaget i Spir i Tønsberg Domprosti,

v/ Ragnhild Christophersen, Inger Bore og Dag Magnus Hopstock Havgar (styret)